

editie 27 - juni 2020

ledmagazine

LICHTSECTOR HELPT BIJ SOCIAL DISTANCING

UV C-LICHT GEEN WONDERMIDDEL:
'DE MARKT VOOR
UV C-LAMPEN
EXPLODEERT'

LICHT IN CORONATIJD:
'ALS BRANCHE
ONGESCHONDEN
DE CRISIS DOOR'

PEROCUBE VAN START:
LED-VERLICHTING
VAN PEROVSKIET
OP KOMST

TEXEL WORDT ENERGIENEUTRAAL VERLICHT

'EEN VOORBEELD VOOR GEMEENTEN IN BINNEN- EN BUITENLAND'

In de rubriek 'Hoe is het nu met...?' spreekt de redactie iedere editie met een of meerdere mensen uit de lichtwereld die enkele jaargangen geleden een forse ambitie uitspraken in LED Magazine. Hoe gaat het anno 2020 met hen? Hebben ze hun doelen behaald of is er iets misgegaan? Wat zijn de geleerde lessen en de toekomstplannen? Ditmaal aandacht voor Stephan Kikkert van de gemeente Texel.

In juni 2017 hadden we het over Slim verlicht, een nationale primeur...

'Ik was manager Openbare Verlichting van Texel. De gemeente wilde eind 2017 volledig over op energieneutrale verlichting. De overstap op led moest een energiebesparing van twee derde opleveren. Drijvende zonnepanelen zouden het resterende deel gaan opwekken. Dat was nog nooit vertoond in Nederland.'

Je zei destijds dat Texel zijn nek uitstak...

'We experimenteerden al sinds 2008 met led in de openbare ruimte. Dat leidde ook tot problemen zoals uitval. Met het volwassen worden van de technologie durfden we het echter aan om over te stappen. We zetten het project "Slim verlicht" op. Daarbij konden we niet profiteren van de ervaring van andere gemeenten. Wij zouden het referentieproject worden.'

Wat omvatte de plannen?

'Bij openbare verlichting heb je het al snel over veiligheid voor verkeer en mensen. Op sommige plekken was ruimte voor verbetering. Andere konden toe met minder of geen licht. Onder de streep gingen we het aantal armaturen terugbren-

gen van 3.500 naar 2.800. Ter vervanging zouden op wegen actieve en passieve markering worden aangebracht. Verder was sprake van een dimregime.'

Hoe ziet dat eruit?

'Op sommige locaties wilden we het licht op bepaalde momenten met 50 procent dimmen. In uitgaansgebieden, in havens en op andere plekken kozen we daarbij om te werken met sensortechniek die passerende mensen signaleert. In de woonwijken wordt het licht vanaf 11 uur in de avond teruggebracht, tussen 1 en 5 uur in de nacht gaat het uit. Op uitvalswegen dimmen we het licht gedurende de nacht met de helft. Dat alles doen we via TVilight ImCity. Dat ICT-systeem verbindt alle lichtpunten en is ook gekoppeld met ons eigen beheersysteem: moon van Montad. In woonwijken zou het licht zelfs tussen 1 en 5 uur helemaal uitgaan.'

Hoe succesvol was het project?

'We wilden eigenlijk al een jaar eerder klaar zijn. Imtech won de aanbesteding als verantwoordelijke voor het ontwerp, de engineering en het onderhoud. Na het faillissement van dat bedrijf – net in die tijd – ging het verder als Dynniq. Dat kostte ons tijd. Toen het eenmaal was gerealiseerd, volgde er een periode van inregeling. De bevolking moest ook wennen aan het feit dat verlichting op gezette momenten minder was of uitstond. Nu zijn al die geluiden verstomd. Onze verlichting is 100 procent energieneutraal. Al met al kun je spreken van een enorm succes.'

Hoe uniek is jullie lichtstelsel nog anno 2020?

'Verschillende gemeenten hebben dergelijke projecten opgezet. Maar gemeengoed is het nog niet. We zijn een voorbeeld voor vele gemeenten in binnen- en buitenland. Laatst kwam er zelfs een delegatie over uit Busan, Zuid-Korea. Texel is ook nog niet klaar met het verduurzamen van licht. De veerhaven van Rijkswaterstaat is inmiddels ook door de gemeente Texel in opdracht van Rijkswaterstaat voorzien van led-verlichting. Momenteel onderzoeken we bijvoorbeeld hoe de enige provinciale weg op het eiland kan worden verled.'

En die drijvende zonnepanelen?

'Die werden in 2017 operationeel. Ze voorzien onze verlichting van energie. Er liggen er 800 op de rioolwaterzuiveringsinstallatie bij Eversteekoog. Zo gaat het niet ten koste van de landbouwgrond op het eiland. Inmiddels zijn er plannen voor uitbreiding. Texel wil immers in 2030 geheel klimaatneutraal zijn.'